“Εξι νύχτες στην Ακρόπολη” εντός δύο ωρών

Σεφέρης στη Ρωμαϊκή Αγορά

Σάββας Πατσαλίδης

☆

Έπτά νέοι άνθρωποι επισκέπτονται για έξι διαδοχικές νύχτες την Ακρόπολη, αναζητώντας τρόπο επικοινωνίας. Κεντρικό πρόσωπο της παρέας ο Στράτης, ο οποίος μέσα από τις σχέσεις του με τη Σαλώμη και εν συνεχεία τη Λάλα φτάνει στην ερωτική και αισθητική του ολοκλήρωση.

Πρόκειται για το μοναδικό ολοκληρωμένο πεζογράφημα του Γιώργου Σεφέρη, που είδαμε σε μία δύωρη παραγωγή του ΚΘΒΕ (πανελλήνια πρώτη), σε διασκευή και σκηνοθεσία της Ε. Θεοδώρου, στη Ρωμαϊκή Αγορά, έναν χώρο που πολλοί έβαλαν στο μάτι στο παρελθόν, όμως ουδείς είχε την τύχη να τον χαρεί. Μακάρι να βρεθεί (ασφαλής) τρόπος να ενταχθεί στις θεατρικές δραστηριότητες της πόλης, αφού φυσικά βρεθεί πρώτα άμεση λύση για τον εκκωφαντικό θόρυβο που έρχεται από την πλατεία Αριστοτέλους και τους γύρω δρόμους. Το ζήσαμε σε μία από τις παραστάσεις, όπου ο σεφερικός λόγος είχε να αντιπαλέψει (κυριολεκτικά) με τα ντεσιμπέλ λαϊκών ασμάτων που εκτελούσε ενθουσιωδώς πολυμελής υπαίθρια ορχήστρα λίγα μέτρα παρακάτω. Βάλτε και κάτι κορναρίσματα, γκαζώματα, και άλλα συγγενή ακουστικά ερεθίσματα και μπορείτε να φανταστείτε το γενικότερο κλίμα.

Πάντως, πέρα από τις όποιες περιβαλλοντικές αντιξοότητες, αυτό που μας έμεινε ήταν η προσπάθεια της Ε. Θεοδώρου να δώσει πνοή στον κόσμο ενός κειμένου που, όσο άρτιο και να φαντάζει, δεν παύει να είναι εγκλωβισμένο σε μια πολύ δική του ποιητική, που κάνει τη διαδικασία της πρόσληψης εντελώς διαφορετική. Κατ' αρχάς, είναι ένα απόλυτα “πιστό” σώμα σημείων. Οι ήρωες περιμένουν καρτερικά τους αναγνώστες πάντα στην ίδια σελίδα, στην ίδια πόζα, με τις ίδιες διαθέσεις. Από την άλλη, το θεατρικό είναι απόλυτα άπιστο, με την έννοια ότι δεν περιμένει κανέναν, γι αυτό και δεν επαναλαμβάνει τον εαυτό του. Πεθαίνει μόλις αποχωρήσει κι ο τελευταίος θεατής. Και αμέσως προχωράει στον επόμενο, στα μάτια του οποίου θα ξανγεννηθεί με άλλες σημασίες, άλλα μηνύματα.

Γι' αυτό, θεωρώ πως, όσοι μιλούν για την ιστορία του θεάτρου, στην ουσία μιλούν για την ιστορία του σώματος του κειμένου (ή των ηθοποιών, των κοστουμιών κ.λπ). Το

σώμα της παράστασης είναι καταδικασμένο να αυτο-διαγράφεται και να διαγράφει τα σώματα των μελετητών του. Πώς να κάνεις το "βλέμμα" ιστορία;

Στην παράσταση που έβγαλε μέσα από το κείμενο του Σεφέρη η Θεοδώρου μπορεί να απουσίαζε η εσωτερική ενέργεια, όμως διέκρινες το λυρισμό των σκηνικών της προτάσεων, ορισμένα ευρήματα ευαισθησίας, τις φόρμες που πάλευαν να διώξουν τη μυρωδιά της ακινητοποιημένης σελίδας και να τονίσουν το φευγαλέο "εδώ και τώρα" της θεατρικής εμπειρίας.

Εύκολο ήταν επίσης να διακρίνεις την προσπάθεια των ηθοποιών να δώσουν στον έρωτα, στην ποίηση, στην αισθητική, αυτήν ακριβώς την αίσθηση ζωής, την αναγκαία ατμοσφαιρικότητα, το χρώμα των σκέψεων και το ρυθμό των συναισθημάτων, την αίσθηση του χώρου, της κίνησης. Δεν τους βγήκαν όλα. Και ένας βασικός λόγος ήταν η απουσία χημείας συνόλου. Δεν υπήρχε υποκριτική ομοιογένεια. Διέκρινες πιο πολύ ατομικές επιδόσεις που έρχονταν κατά κύμματα, με καλύτερη τη Μ. Κεχαγιόγλου-Σαλώμη. Αντί άλλου σχολίου γύρω από την εμφάνισή της, δανείζομαι τα λόγια του ποιητή Όσκαρ Γουάιλντ, εκεί όπου μιλά για τη δική του Σαλώμη: "Τι όμορφη που είναι απόψε η πριγκίπισσα Σαλώμη! [....] θα' λέγε κανείς πως χορεύει".

Ο Γ. Περλέγκας περιέλουσε το alter ego του συγγραφέα με φαντασία και δόσεις ατμοσφαιρικότητας, κι έπλασε ένα εύστοχο ποιητικό πλάσμα. Γενικό σχόλιο: φιγούρα με καλή σκηνική παρουσία και ωραίο λόγο.

Η Μ. Σκουλά με σεφερική ζέστα, αλλά συνάμα και κάτι απόμακρο, έδωσε ζωή στη Λάλα. Η Σ. Σεϊρλή έπαιξε σαν "Σφίγγα": αλλού ευανάγνωστη ως προς τα υποκριτικά της μέσα κι αλλού όχι. Ο Πελτέκης στο μεγαλύτερο μέρος εντός κλίματος της παράστασης. Εκεί όπου "ξεχνιόταν", πεζολογούσε αδιάφορα. Οι Κακάλας και Αϊβάζογλου πάσχισαν πότε με ανάλαφρες και πότε με βαθιές χαρακιές να βγάλουν μέσα από τα προσωπεία τους θεατρικότητα. Οι καλές στιγμές μοιράστηκαν με τις ασήμαντες..

Τα σκηνικά των Α. Δαγκλίδη και Σ. Στέλιου εντελώς μινιμαλιστικά, με την απαιτούμενη υποβολή και τον ανάλογο σεβασμό προς το περιβάλλον που τα φιλοξένησε. Το ίδιο και οι λιτοί φωτισμοί του Γ. Ταρκάση.

Συμπέρασμα: Ένα συμπαθητικό θεατρικό "υβρίδιο" που αξίζει πολύ περισσότερο ως ανάγνωσμα.

Αγγελιοφόρος της Κυριακής

13 Ιουνίου 2004